

NY GODKENDELSE

FF certificeret med MSC

Et led i virksomhedens holdning og strategi til bæredygtighed og havmiljø

FF har opnået endnu et certifikat, MSC, (Marine Stewardship Council) "Chain of Custody".

Kort fortalt er der tale om en international godkendelse, der også på dette område understreger virksomhedens holdning til bæredygtighed og havmiljø.

Alle led i processen godkendt

Alle processer i kvalitetsstyringssystemerne skal leve op til standarden for MSC. Det Norske Veritas har gennemgået dem alle, og FF har bestået eksamenen. Der er opfølgning på systemet hvert andet år.

MSC-godkendelsen omfatter alt salg og produktion af fiskemel og fiskeolie samt råvarer fra leverandører, der også er MSC-certificeret.

Også kundernes krav

Morten Broberg glæder sig over, at der er opnået endnu et vigtigt certifikat i forlængelse af de øvrige certifikater, som virksomheden er godkendt til gennem en årrække.

- De er alle et led i vor holdning til bedst mulig kvalitet, som også vore kunder på det danske og internationale marked lægger vægt på, og som også deres kunder stiller krav om i stadig stigende omfang.

Det synlige bevis på, at FF har opnået det internationale certifikat, MSC, Marine Stewardship Council.

DET NORSKE VERITAS

MSC - CHAIN OF CUSTODY CERTIFICATE

Certificate No. DNV-NOR-MSC-C-68387-2009

This is to certify that the Chain of Custody System of

FF Skagen AmbA

Havnevagtvej 12, DK-9990 Skagen, Denmark

has been found to comply with the requirements of:

Marine Stewardship Council Chain of Custody Standard, version 2, August 2005

For the following fish species, fish products and processes:

Sales and Production of fish meal and fish oils.

Initial Certification date:
18 January 2010

This Certificate is valid until:
18 January 2013

The audit has been performed under the supervision of
Vibeke Bagger
Lead Auditor

Place and date:
Høvik, 18 January 2010

for the Accredited Unit:
DET NORSKE VERITAS
CERTIFICATION AS, NORWAY

Jøran Laukholm
Jøran Laukholm
Management Representative

FF Skagen AmbA is authorised to provide fish and fish products that are eligible to carry the MSC Logo. Any changes in the product or process shall immediately be reported to Det Norske Veritas in order to verify whether this Certificate remains. Lack of fulfilment of conditions as set out in the Appendix may render this Certificate invalid.

HEAD OFFICE: Det Norske Veritas AS, Veritasveien 1, 1322 Høvik, Norway. Tel: +47 67 57 99 00 Fax: +47 67 57 99 11 - www.dnv.com

Teknologisk det mest avancerede i verden

Nyt og fuldt automatiseret anlæg til dioxinanalyser klar til brug

Laboratoriet er udvidet med en tilbygning og et anlæg til dioxinanalyse, der er det mest avancerede i verden i sin kategori. Det er automatiseret på et højt niveau. Samlet investering på godt fem mio. kr.

Efter et stort forarbejde og en vellykket installation er apparaturet klar til brug. Den kommende tid vil blive brugt til indkøring, hvor vi skal lære apparatet at kende, forklarer laboratorie- og udviklingschef Klaus Kristoffersen.

FF er den første fiskemelsfabrik i verden, der er i stand til at måle, analysere og bestemme dioxiner og lignende PCB'ere i både fiskemel og -olie. Tidligere kunne processen vare flere dage, da analysen af dioxin blev foretaget i Tyskland. Nu kan den gennemføres fra dag til dag i Skagen og med en kapacitet, som dækker det ønskede behov. Resultatet er en optimering af hele processen og en løbende måling af værdier langt under kravene fra EU.

Den daglige drift og vedligeholdelse er lagt i hænderne på laborant Ellen Nørgård, der også har haft ansvaret for anlæggets etablering i samarbejde med laborant Laila Leth Sørensen.

Betydelig besparelse

Anlægget er en opgradering af de hidtidige analyser og processer. Ved at kunne gennemføre analyserne selv spares der desuden tid og penge. Der er tale om en betydelig besparelse, også for selve driften, da vi nu opnår et mere

Laila Leth Sørensen klar til prøvekørsel på DSF'en, som fører til det endelige resultat. Ud af de forberedte 20 mikroliter, som Ellen Nørgård tager sig af på billedet til højre, udtager dette apparatur blot én mikroliter. Denne sidste del af analysen bestemmer dioxinindholdet i prøven og kan måle værdier helt ned i enheden Femtogram.

De to første trin af dioxinanalysen i det udvidede laboratorium. På apparaturet i baggrunden udvindes fedtindholdet i fiskemelet ved ekstraktion. Denne fedtfase, hvori dioxinerne er bundet, skal igennem næste trin, som Ellen Nørgård her er i gang med. Resultatet er en prøvemængde på kun 20 mikroliter, som dioxinerne er opløst i. Prøven er herefter klar til DFS'en med slutanalysen på billedet på forrige side.

nuanceret billede af vores processer i produktionen, fastslår Klaus Kristoffersen.

Højt fagligt niveau

- Vi er tilmed så heldige, at det ikke har været nødvendigt at hente assistance til den daglige drift udenfor egne rækker. Ellen Nørgård og Laila Leth Sørensen har den nødvendige kompetence til at kunne betjene det avancerede apparatur og gennemføre analyserne på det høje faglige niveau, som er en forudsætning med denne type anlæg.

Overblik over slutprocessen på DFS'en, der er det apparatur, som bestemmer det endelige resultat af dioxinindholdet.

Det drejer sig f.eks. om måleenheder, som menigmand kan have svært ved at forstå: Der måles i enheden Femtogram, som svarer til 0,000000000000000,1 gram.

Der måles således i meget små koncentrationer. Det betyder også, at alt, der indgår i analysen, skal være helt rent.

I fremtiden vil der med dette udstyr være mulighed for at analysere og bestemme alle kendte typer af uønskede organiske stoffer i vort eget laboratorium.

God start på 2010

Tilførslerne af brisling fra Østersøen lover godt, men stadig uklarhed om kvoten på tobis

Der har været travlhed på fabrikken i januar efter en god start på brislingesæsonen og fornuftige vejrforhold i Østersøen.

Det nye år var kun få dage gammel, da de første fangster nåede Skagen, og sådan har det stort set været siden. Mange både er i gang med fiskeriet, som forsat ser lovende ud.

Tobis i 2010

Som sædvanlig knytter interessen ved årsskiftet sig desuden stærkt til fastsættelse af kvoten på tobis. Efter at der sidste år blev besluttet en foreløbig kvote fra årsskiftet på 200.000 tons, gik forhandlingerne om 2010 mellem Norge og EU i stå kort før jul. Der blev i stedet aftalt en foreløbig kvote på 65 pct. af de 200.000 tons tobis.

Andelshaver Robert Ahlström, GG 204 TOR-ÖN, i Skagen med friske januarbrisling.

Havnebilledet i januar var præget af mange landinger af brislinger, men også af marginalfisk fra andre farvandsområder.

Forhandlingerne er siden genoptaget, men i skrivende stund (25. januar) endnu ikke afsluttet.

Tilfredsstillende 2009

Om 2009 siger Jens Borup, at året må betegnes som tilfredsstillende.

Der var budgetteret med 350.000 tons råvarer, men vi fik næsten 25.000 flere, blandt andet fordi der blev landet marginalfisk fra andre farvandsområder.

Der landes råvarer sidst på året 2009 i solvarmt vinterlys, før sneen væltede ned og frosten bed sig fast. Det irske fartøj, SO 108 Felucca (tv.) og den svenske andelshaver Anders Gustavsson, GG 330 Carmona, er blandt de mange, der medvirkede til levering af omtrent 25.000 tons flere råvarer end budgetteret i 2009.

Ny containerkran i havnebilledet

Afløser den gamle, der har tjent virksomheden i 17 år

Den nye kran har været i arbejde nogen tid, og de to kranførere kan se frem til fortsat travlhed.

I løbet af et år sendes der op til 2000 containere med tog fra Skagen til Århus Havn, hvorfra de udskibes til kunder overalt på kloden.

Kranen håndterer de samme containere flere gange. Først henter den de tomme containere på toget. Dernæst bringes de på plads på havnen efter at være lastet. Endelig hentes de og sættes på plads på toget til Århus.

Hydraulikken på den nye kran er dobbelt så hurtig som på den gamle.

Faste kranførere er Allan Hansen og Mike Andersen, der håndterer containere på

henholdsvis 20 fod og 40 fod med Big Bags, andre sække og løs mel.

Den nye containerkran har dobbelt så hurtig hydraulik. I løbet af et år løfter den op til 2000 containere på plads på toget til Århus Havn, hvor de udskibes til kunder overalt på kloden.

Joan og Bruno har som medarbejdere med næsten 80 års fælles arbejdsliv en god andel i FF's udvikling til en position som en af de førende i branchen.

To der kender FF bedre end de fleste

Joan og Bruno Peter Larsen har været ansat tilsammen i snart 80 år hos FF og er fortsat 100 pct. engageret i arbejdet og i virksomhedens udvikling

Når man sidder overfor Joan og Bruno fornemmer man hurtigt deres medleven i FF. Virksomheden er hele deres arbejdsliv, men også privat taler de, helt naturligt, om deres fælles arbejdsplads, som altid har fyldt meget i deres tilværelse. De blev gift, da Joan var 22 år og Bruno 20. Det var kort før, han skulle ind som soldat.

Joan blev ansat som kontorelev hos Fiskernes Fiskeindustri i 1968 og blev efter 2½ års uddannelse kontorassistent i virksomheden. Det har hun været i snart 42 år. Bruno blev uddannet som

smed, efter at have været læredreng fire år på smedeværkstedet "Andersen og Sørrig" i Skagen. Efter et års værnepligt i militæret blev han ansat for 37 år siden og fra 1993 som værkfører. De er begge skagboer med tre voksne børn og en svigersøn, Steve Sørensen, der også er medarbejder hos FF som operatør i inddampningsrummet. Og så er han tilidsmand.

Kontor på Isværket

Joan blev ansat af Aage Christensen, der var forretningsfører 1962-1968. Det var fem år efter, at Werner Broberg blev ansat og overtog posten efter Aage Christensen. Der var kontor ovenpå på Isværket – en kold tid, husker Joan. Fire år senere flyttede man til nye lokaler på havnen, og

dengang var der fire medarbejdere på kontoret. I dag er der en del flere, men virksomheden er, som bekendt, vokset betydeligt. Hendes arbejde har i mange år været fabrikkens bogholderi og afregning til skibene.

Kontant afregning

- Arbejdsredskaberne og kontakten til andelshavere og samarbejdspartnere er meget forskellig fra dengang og til i dag, smiler Joan. I 1960'erne og ind i 1970'erne skrev jeg kassebøger med hånden, og fiskerne stod ofte i kø ved mit skrivebord torsdage og fredage for at få afregnet kontant for deres leverancer. Og når vi nåede til december, og både andelshavere og andre leverandører skulle have efterbetaling, foregik arbejdet i man-

ge år også med håndskrift og regnemaskine, siden med skrivemaskine og computer. Der var omkring 150 andels-havere, og selvfølgelig kendte jeg dem alle med den gode, personlige kontakt, der også har fyldt mit arbejdsliv med stor glæde.

- Hvor mange kolleger har du arbejdet sammen med på kontoret i de mange år?

Fra kuglepen med håndskrift og kassebøger til IT og computer. Med snart 42 år i virksomheden er Joans arbejdsopgaver i dag fortrinsvis kreditorbogholderi og almindeligt bogholderi.

- Kun mellem 10 og 15. Det er et kendetegn ved FF, at medarbejderne, og ikke kun på kontoret, er ansat i flere årtier. Dem, som jeg har sagt farvel til, er enten kontorelever og nogle, der fik arbejde udenfor Skagen. FF har altid været en god arbejdsplads kollegialt og i forholdet mellem ledelse og medarbejdere. Det giver tryghed og en god stemning, der fylder meget i hverdagen. På mange måder føler vi os da også som en stor familie her på arbejdspladsen.

Genbrug og nytænkning

Ligesom Joan har Bruno mange bolde i luften, langt flere i dag end for 20-30 år siden.

Han blev ansat kort før, fabrikken flyttede fra Buttervej til havnen. Store dele af den gamle maskinpark, tørrer, koger og presse skulle genbruges i den nyopførte fabrik.

- Helt specielt var det, da de store olietanke fra Buttervej blev sejlet rundt om Grenen med slæbebåde, efter først at være blevet transporteret ud til Nordstrand, husker Bruno. Det var noget af et projekt. En anden stor begivenhed var for 12 år siden, da den ny tørrer 3 på 80 tons, otte meter lang og 2½ meter bred, ved hjælp af tre kraner skulle sænkes ned gennem taget med kun få centimeter plads til siderne, samtidig med, at den

Som smed i 20 år, men også som værkfører, har Bruno flere hundrede komponenter mellem hænderne, og de skal spille sammen. Dengang var der tre smede, i dag otte, som han de sidste 12 år har samarbejdet med som værkfører.

- Ikke to dage er ens. Hovedopgaven er ansvar for driften døgnet rundt, for der arbejdes i tre-holds drift. Som en af dagens rutiner tager jeg om morgenen kontakt med produktionsfolkene. Fungerer alt, som det skal? Hvordan gik det i nat?

Driftssikkerhed

- Det handler også her om at være på forkant af udviklingen. Vi har reservedele til mange af de flere hundrede komponenter, der udgør maskinparken og dertil mange pumper på lager. Det hele er naturligvis afgørende for driftssikkerheden. Går noget i stykker, reparerer vi mest muligt selv. Desuden følger jeg med på markedet. Er der ny teknologi, som vi med fordel kan bruge?

Det er vel naturligt at spørge: - Tænker Bruno og Joan på at slutte de mange års arbejdsliv og sige farvel til FF efter lang og tro tjeneste?

øvrigt produktion ikke måtte stoppes. Det var noget af et projekt, og gav da også ros fra FF's daværende bestyrelsesformand Kurt Strøm, og den varmede os længe.

- Måske, smiler Joan og Bruno i tilsyneladende enighed, men det er ikke aktuelt lige nu.

Som værkfører har Bruno sin del af ansvaret for driftssikkerhed i produktionen i samarbejde med otte smede. Flere hundrede komponenter i maskinparken skal være i orden døgnet rundt. Desuden har han konstant fokus på markedet: - Er der udviklet nyt materiel, som kan gavne FF?

Tak til medarbejdere, andelshavere og øvrige leverandører

- Uden jeres store arbejdsindsats ville FF ikke være den troværdige virksomhed, som vi er i dag, sagde Morten Broberg i sin velkomsttale ved jubilæumsfesten for medarbejderne

Morten Broberg bød velkommen til 50 års jubilæumsfesten for medarbejdere med ledsagere på Color Hotel i Skagen 4. januar. Han sagde blandt andet:

- 50 år er lang tid, hvilket vidner om, at virksomheden, dens ejere og medarbejdere gennem tiden har bakket op om virksomheden og udvist flid, engagement og frem for alt nytænkning.

- Samtidig har virksomheden med skiftende ledelse og bestyrelser forstået at føre en økonomisk sund konsolideringspolitik, og sammen med medarbejderne i alle led forstået at investere i den rigtige teknologi og med de nødvendige, fornuftige tiltag, der skal til for at klare sig i en verden med stadig stigende konkurrence.

Morten Broberg i sin velkomsttale: - Tak for en stor arbejdsindsats, der har afgørende betydning for FF's udvikling og nuværende position i branchen.

Stor arbejdsindsats

- Vi vil derfor i dag gerne sige tak til jer medarbejdere for en stor arbejdsindsats

i alle årene. Uden jer var FF som selskab heller ikke det, som vi kan bryste os af at være.

- Vi er den første fiskemølsfabrik i verden, med dioxinanalyseudstyr. Blandt fiskerne på havene omkring os har vi et godt ry som landingsplads for deres fangster.

Han sluttede:

- Skal vi se lidt fremad, kan vi fortælle, at vi er kommet godt gennem 2009 og er således godt rustet til at møde udfordringerne de kommende år.

- Som Jens Borup siger i sit forord til vor 50 års jubilæumsbog:

- Verden står ikke stille. Det gør vi heller ikke, og derfor ser vi med forventning på fremtiden.

Allerede da medarbejderne med ledsagere ankom til jubilæumsarrangementet, blev der skabt en forventningsfuld og god stemning, som voksede yderligere i løbet af dagen.

Når udfordringen er at skaffe flere fisk

Når man har vist viljen til at ville, får man evnen til at påtage sig nye udfordringer, fastslog produktionschef Niels Jørgen Eriksen på vegne af funktionærene ved jubilæumsfesten for medarbejderne

En fisk på en sten er funktionærenes symbolske gave ved 50 års jubilæet.

- Fisk hænger ikke på træerne, men kræver en velorganiseret virksomhed med ressourcer for at gøre fisken fri og tilgængelig for vores virksomhed, sagde Niels Jørgen Eriksen. Han overrakte funktionærernes jubilæumsgave med ønsket om gode råvaremuligheder og fortsatte:

- Hvert årti har sine kriser, som er blevet overvundet, og FF er gået ud af kriserne med endnu større styrke og viden i behold. Organisationen har vist, at den har kunnet hamle op med de udfordringer, som samfund, leverandører og kunder præsenterer for os i det daglige arbejde med blandt andet bæredygtig aktivitet, kvalitet, miljø, energistyring og administration, som går op i en højere enhed i vort veludviklede samarbejde.

- Der er udviklet nye uddannelsesformer og måder at samarbejde på i takt med indførelsen af ny teknologi, miljøforbedringer, kvaliteten og energistyringssystemer.

Funktionærernes jubilæumsgave: Fisken som symbol på frihed og kampen for at skaffe flest mulige råvarer.

Stor interesse for FF og jubilæet

Skagens Avis på nettet omtaler i en længere artikel FF's 50 års jubilæum, blandt andet med uddrag af jubilæumsbogens interview med Økonomi- og erhvervsminister Lene Espersen. Overskriften til artiklen er:

"Fiskernes Fiskeindustri runder det skarpe hjørne"

Skagens Avis

- lokale nyheder på internettet

Skagens Avis findes på SkagensAvis.dk. Her oplyses det desuden (25. januar), at artiklen om FF's jubilæum er læst 2.233 gange. Alle artikler kan hentes fra avisens arkiv på nettet. Skagens Avis læses i vidt omfang af skagboere, men interesserede fra hele landet følger med i, hvad der sker i Skagen. Også medierne gør brug af Skagens Avis, som de i så fald skal citere som kilde til historien. På denne måde spredes kendskabet til Skagen langt omkring, også om erhvervslivet, som det er tilfældet med FF's jubilæum.

Jubilæumsbog med mange interviews

Økonomi- og erhvervsminister Lene Espersen betegner FF som et lysende eksempel på, at sammenhold og visioner kan føre langt

FF's 50 års jubilæumsbog om virksomhedens historie 1960-2010 er på vej til modtagerne herhjemme og i udlandet. Den blev givet til medarbejderne ved jubilæumsarrangementet i Skagen 4. januar.

Bogen er på 180 sider med næsten 200 illustrationer. De første knap 100 sider sætter fokus på perioden 2000-2010 efterfulgt af de første 40 år, 1960-2000.

Indholdet bygger på referater fra bestyrelsesmøder i 50 år og på beretninger og referater fra generalforsamlinger og medlemsmøder i lige så lang tid.

14.000 arbejdsdage

Blandt de interviewede er Werner Broberg, der forlod posten som administrerende direktør i 2003 efter omkring 14.000 arbejdsdage, dernæst hans efterfølger Morten Broberg, som har intensiveret generationsskiftet og forklarer om betydningen af et ordentligt miljø, sporbarhed og bæredygtighed, Jørgen Ottesen, der var bestyrelsesmedlem i 36 år, heraf flere som formand, kaster blikket tilbage, den ny bestyrelsesformand Jens Borup ser fremad med fokus på fiskeripolitikken, og økonomidirektør Poul R. Poulsen, som har været hos FF i mere end 30 år og medvirket i mange afgørende beslutninger i virksomhedens historie, kæder også fortid, nutid og fremtid sammen.

En af de svenske fiskeskipperne Kenny Jansson fortæller om fordelene ved at være andelshaver og lande i Skagen med både service og dioxinrensningsanlæg.

Et lysende eksempel

I interviewet med økonomi- og erhvervsminister Lene Espersen omtaler hun FF som et lysende eksempel på, at sammenhold kan føre langt i en erhvervs- virksomhed med ambitioner og visioner som drivkræfter, og hun fremhæver andelstankens betydning.

- Der er ingen tvivl om, fastslår hun, at en erhvervshistorie som FF's har stor betydning for den nordjyske, regionale udvikling. At den samtidig fører til en stærk international profil, giver virksomheden en særlig identitet, også for branchen som helhed.

Det er godt for Nordjylland og for Danmarks omdømme globalt, at eksporten af fiskemel og fiskeolie til verdenssamfundet når så vidt omkring med sunde produkter til mennesker og dyr.

50 års jubilæumsbogen er trykt i 1.500 eksemplarer, skrevet og redigeret af Claus Jacobsen med talrige fotos fra "Skagensbilleder" ved Bo Hellum. Des-

uden har "Skagenfotografen", Michael Egelund, bidraget med fotos fra perioden 2000-2010.

Bogen er trykt på Skagen Bogtrykkeri.

Der skal trykkes 135.000 ark med 12 sider på hvert ark, når en bog som FF's 50 års jubilæums- bog på 180 sider er i produktion. Grafisk trykker Thomas Bindselev (tv) og grafiker Poul Erik Sund Jensen fra Skagen Bogtrykkeri bedømmer resultatet.

Symbolsk med fokus på virkeligheden

Der var enighed i Fællesklubben om, at 50 års gaven til deres arbejdsplads skulle være symbolsk. Den skulle samtidig give beskueren et indtryk af den virkelighed og stemning, som omgiver virksomheden og medarbejderne i det daglige.

Derfor skulle hav, kutter, måge og FF's logo, billedlig talt, være med i billedet.

Opgaven blev lagt i hænderne på Annette Andersen fra Skagen, der med dette oplæg fik frie hænder til det kunstneriske udtryk.

Gaven blev overrakt ved jubilæumsarrangementet for medarbejderne og deres ledsagere, hvor formand for Fællesklubben Torben Grant Jacobsen lykønskede og motiverede valget af gave.